

TISKOVÁ ZPRÁVA

Kontakt pro novináře

Mgr. Daniel Vondrouš, expert na politiku životního prostředí a ředitel, Zelený kruh, 724 215 068, daniel.vondrous@zelenykruh.cz

Novela ministra Ťoka: Místo zrychlení staveb další komplikace a protiústavní omezení práv

V Praze 17. ledna 2019

Ministr dopravy Dan Ťok hodlá další novelou bránit obcím, vlastníkům ohrožených pozemků a spolkům, aby mohli upozornit na chyby úřadů. Ozvat by se podle něj mohli až po zaplacení kauce 25 tisíc plus 10 tisíc za každé připomínkované závazné stanovisko [1]. Místo zjednodušení povolování o stavbách přichází Dan Ťok s dalšími komplikacemi, aby zakryl neschopnost vlastního úřadu zavést účinná řešení. Navíc omezení práv lidí, kteří by si zaplacení nemohli dovolit, je bez debat protiústavní a nemá obdobu ani v jiných demokratických zemích v Evropě.

Zavedení kaucí rezolutně odmítají i Ťokovi vládní kolegové. Proti návrhu se v meziresortním připomínkovém řízení postavila ministerstva spravedlnosti vnitra i veřejná ochránkyně lidských práv. Ministerstvo pro místní rozvoj návrh považuje za zjevně protiústavní a v rozporu s článkem 36 Listiny práv a svobod. Nejvyšší kontrolní úřad uvádí, že kauce mohou způsobit naopak větší průtahy v rozhodování.

Ministr Ťok se dočkal zdrcující kritiky i z dalších důvodů. Například ministerstvo životního prostředí kritizuje časté změny zákona: *“Tuto nestálost právní úpravy považujeme za zcela kontraproduktivní vzhledem k cílům usnadnění, zefektivnění a zrychlení povolování staveb v České republice.”* Stejný názor má Nejvyšší správní soud: *“Jde tak o další z řady zásahů, přinášejících, ne-li už přímo chaos, tak přinejmenším prohloubení právní nejistoty.”* Jednotlivé resorty pak rozporují klíčová ustanovení návrhu, včetně tzv. “fikce souhlasu” úřadů či zrušení správních řízení o posuzování staveb podle zákona o ochraně přírody a krajiny [2].

Sjednocení a zjednodušení pravidel rozhodování o stavbách důsledně prosazují ekologické organizace [3].

Časté změny legislativy považuje za hlavní důvod zdržování přípravy silnic a dálnic také Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD ČR). Důležitá dálniční stavba „R4 Čimelice – Mirovice“ získala platné rozhodnutí o umístění stavby v roce 2009. Následně ŘSD ČR opakovaně dosáhlo prodloužení doby platnosti územního rozhodnutí (nyní do roku 2022). Rozhodnutí Městského úřadu Mirovice z 3. 9. 2018 uvádí důvody, kterými ŘSD ČR vysvětluje, proč deset let nebylo schopno připravit podklady a požádat o stavební povolení: *“Dne 1. 1. 2014 však nabyla účinnosti novela stavebního zákona, dle níž již není možné využít citovanou projektovou dokumentaci, neboť tato byla vyhotovena před rokem 2013,...Dále se v průběhu roku 2015 změnil zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, konkrétně došlo ke změně rychlostní silnice na dálnici, což mělo za následek i změnu dopravního značení,...V důsledku legislativních změn řady právních předpisů v období od r. 2014 do r. 2016 se žadateli právě z těchto důvodů nepodařilo získat veškerá*

TISKOVÁ ZPRÁVA

kladná stanoviska správců sítí a dotčených orgánů, která je třeba ze strany žadatele doložit pro potřeby vydání stavebního povolení.” Celých těchto deset let se nevedlo žádné řízení — žádní účastníci tak nemohli nic “zdržovat”.

Nejen investoři, ale také úředníci se neustálým novelizacím a výjimkám nestíhají přizpůsobit, rozhodují pak zbytečně dlouho a ještě dělají chyby. Za změnami legislativy stojí právě Dan Ťok a jeho ministerstvo dopravy. Jen zákon o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury se za jeho působení novelizuje již popáté [4].

Přesto s dalšími politiky v médiích šíří nepravdivé informace o důvodech průtahů, obviňují obce, vlastníky pozemků a spolky, že ztěžují práci úřadů, protože upozorňují na nezákonná rozhodnutí. Na vyřízení připomínek přitom mají úřady lhůtu jeden měsíc. Úřady však nezvládají rozhodovat podle neustále se měnících pravidel a mnohem déle jim trvá rozhodování, kterého se spolky vůbec neúčastní. Například schvalování dálnice D1107 ze Smiřic do Jaroměře (7,4 km) od vydání stanoviska EIA probíhalo 15 let (od října 2003 do zahájení výstavby v květnu 2018) a schvalování jihovýchodního obchvatu Otrokovic (3,2 km) pak 13 let (od vydání stanoviska EIA v červnu 2005 do zahájení výstavby v říjnu 2018). Žádného z řízení se žádný spolek neúčastnil.

Příkladem, že ignorance vůči připomínkám veřejnosti může naopak vést k průtahům je stavba dálnice D8 přes České středohoří. Ta totiž tři roky stála kvůli sesuvu, na jehož riziko včas upozorňovali geologičtí experti i ekologické spolky. Také příprava stavby trvala mnoho let, aniž by přitom spolky mohly její délku významně ovlivnit. Územní řízení sice začalo již v prosinci 1997, nicméně spolky své připomínky mohly poprvé předložit až v listopadu 2001. Územní rozhodnutí pak bylo vydáno v březnu 2002 a odvolání spolků byla v červnu 2003 zamítnuta. Následně podaná žaloba neměla odkladný účinek a tedy žádný vliv na délku vydávání stavebních povolení a ani realizaci dálnice až do jejího zprovoznění v prosinci 2016. Soudní spor o územní rozhodnutí skončil v červnu 2010, tedy v době, kdy se dálnice již 2,5 roku stavěla. Dokazuje to podrobný přehled všech správních řízení se všemi termíny [5].

Citace Daniela Vondrouše, ředitele Zeleného kruhu: *“Dokonce i Ředitelství silnic a dálnic ČR přiznává, že hlavním viníkem průtahů rozhodování o dálnicích jsou neustálé změny legislativy. Přesto ministr Ťok a někteří další politici prosazují další a další komplikovaná pravidla. Ekologické spolky dále prosazují sjednocení a zjednodušení rozhodování o všech stavbách a vrácení práva připomínkovat vliv staveb na životní prostředí a přírodu. A to bez omezujících obrovských finančních poplatků za podání odvolání a připomínkování závazných stanovisek.”*

Kontakty:

Daniel Vondrouš, ředitel Zeleného kruhu, 724 215 068, daniel.vondrous@zelenykruh.cz

Poznámky:

[1] Kauce při odvolání nebo povolení stavby v jednom řízení, to jsou další návrhy urychlující výstavbu (MD, 02.11.2018) <https://www.mdcr.cz/Media/Media-a-tiskove-zpravy/Kauce-pri-odvolani-nebo-povoleni-stavby-v-jednom-r>

TISKOVÁ ZPRÁVA

Povolování dopravních staveb mají urychlit kauce za odvolání, plánuje Ťok (02.11.2018)

<https://www.e15.cz/domaci/povolovani-dopravnich-staveb-maji-urychlit-kauce-za-odvolani-planuje-tok-1353139>

[2] Ministr Dan Ťok navrhuje zavedení **“fikce souhlasu”** v případě závazných stanovisek dotčených správních orgánů. Pokud by se úřad v zákonné lhůtě (1-2 měsíce) nevyjádřil, znamenalo by to jeho automatický souhlas. Jenomže ve výsledném rozhodnutí by tak mohla chybět řada odborných podkladů, které by v případě soudního přezkumu museli zajistit soudci. To by vedlo k velmi zásadnímu prodloužení a zkomplikování rozhodování.

Zrušení správních řízení o posuzování staveb podle zákona o ochraně přírody a krajiny by znamenalo, že dopady stavby např. na výskyt chráněných druhů by namísto ministerstva životního prostředí a jeho odborných orgánů, “posuzoval” sám stavební úřad.

[3] <http://www.zelenykruh.cz/na-cem-pracujeme/rozhodovani-o-stavbach>

[4] Novela zákona o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury (dále zákon o urychlení) z r. 2014

[https://www.mdcrcz/Media/Media-a-tiskove-zpravy/Novela-zakona-o-urychleni-vystavby-dopravni-in-\(1\)](https://www.mdcrcz/Media/Media-a-tiskove-zpravy/Novela-zakona-o-urychleni-vystavby-dopravni-in-(1))

Novela zákona o urychlení z r. 2016

<https://www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/zakon-ze-dne-13-ledna-2016-kterym-se-meni-zakon-c-4162009-sb-o-urychleni-vystavby-dopravni-vodni-a-energeticke-infrastruktury-ve-zneni-pozdejsich-predpisu-a-zakon-c-1842006-sb-o-odneti-nebo-omezeni-vlastnickeho-prava-k-pozemku-nebo-ke-stavbe-zakon-o-vyvlastneni-ve-zneni-pozdejsich-predpisu-20952.html>

Velká novela stavebního zákona a také zákona o urychlení účinná od ledna 2018

<https://frankbold.org/poradna/kategorie/uzemni-a-stavebni-rizeni/rada/nejvyznamejsi-zmeny-stavebniho-zakona-v-kostce>

Novela zákona o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury účinná od září 2018

<http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=76>

Nový návrh novely zákona o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury z r. 2018 je v neveřejném meziresortním připomínkovém řízení od listopadu 2018 <https://www.mdcrcz/Media/Media-a-tiskove-zpravy/Kauce-pri-odvolani-nebo-povoleni-stavby-v-jednom-r>

[5] http://www.zelenykruh.cz/wp-content/uploads/2017/09/Infografika_dalnice_v02.png

Informace pro média

Zelený kruh je asociace, která sdružuje 85 významných ekologických nevládních organizací působících zejména v České republice, ale i v zahraničí. Společně usilujeme o zdravější přírodu a lepší prostředí pro život naší i budoucích generací. Kancelář Zeleného kruhu monitoruje zákony a politiky s dopadem na přírodu, životní prostředí a občanská práva. Ve spolupráci s členskými organizacemi i dalšími sítěmi neziskových organizací pomáhá zlepšit stav v těchto oblastech. Zajišťuje také výběr nevládních expertů a expertek do mezioborových pracovních skupin a poradních orgánů a komisí vlády a koordinuje vznik společných

TISKOVÁ ZPRÁVA

připomínek, pozic a veřejných vyjádření ekologických organizací k významným situacím v ochraně přírody a životního prostředí. Více informací naleznete na www.zelenykruh.cz/o-nas.